BIBLIOTECA CENTRALĂ A ASOCIAȚIUNII SIBIU

Anul al 56-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 355 Vineri 29 Decembrie 1939
14 Pagini

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ȚARĂ pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR, ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR cate 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

APROVIZIONAREA DE SĂRBĂTORI

Dacă ținem seama că economia tuturor țărilor — și mai ales a celor europene — are de suportat azi regimul furcilor caudine, impus de blocada și contra-blocada puterilor aflate în stare de război, trebue să socotim un adevărat miracol că piața noastră se înumără printre foarte puținele piețe din lume, unde ravagiile zeului Marte n'au apucat să lase urme prea adânci, creind lipsuri și strimtorări supărătoare în aprovizionarea și condițiile de trai obicinuite ale populației.

Apropierea sărbătorilor, chiar în vremuri normale, întreținea o conjunctură specială a prețurilor ridicate pe piață, datorită curentului speculativ, care își găsea încurajarea pe deoparte în cererea sporită manifestată în rândul cumpărătorilor, iar pe de alta, în lipsă de supraveghere a autorităților de resort. De data aceasta, autoritățile și-au înțeles datoria și grație măsurilor luate la timp de ministerul economiei naționale și de cele două comisariate (al prețurilor și al aprovizionării), piața — cel puțin sub raportul articolelor alimentare — a fost nu numai bine îndestulată, dar și pusă la adăpost de orice tentative de speculă. Extinderea regimului de prețuri maximale la majoritatea articolelor de generală necesitate, conjugată cu măsuri de asigurare a mijloacelor de transport și de aprovizionare a marilor centre de consum, s'au dovedit de un efect într'adevăr satisfăcător pentru nevoile populației. La multe articole (pâine, păsări, zahăr, făină, fructe — în deosebi mandarine —), prețurile n'au suferit nici o schimbare față de cele din anul trecut, iar celelalte au rămas la nivelul de stabilitate din ultimele două săptămâni, cu excepția peștelui, icrelor, a cărnii de miel, și altor câteva produse.

In unele centre din provincie și la unele magazine de coloniale din Capitală s'a simțit, e adevărat, lipsa orezului, din cauza întârzierii unor transporturi din străinătate. Totuși depozitele producției indigene de orez „Banloc" și „Vasilați" au putut satisface fără nici o dificultate cererile cumpărătorilor din București, vânzând câte 3 kgr. de persoană la prețul de 43 lei kilogramul.

Pe de altă parte, în urma aranjamentului intervenit între primăria municipiului Capitalei și cooperativa „Hrana", care a improvizat, în vederea sărbătorilor, un magazin de desfacere a principalelor articole alimentare în piața Brătianu (pe locul primăriei), s'a oferit populației încă un mijloc de aprovizionare la prețuri convenabile și în acelaș timp un regulator al cursului prețurilor pe piață. Se poate cumpăra dela această cooperativă unt presat de foarte bună calitate cu lei 115 kgr., brânză albă grasă cu lei 48 kgr., brânză moldovenească cu 44 kgr., caşcaval zis balcanic cu lei 62, marmeladă cu lei 28 kgr., șunci basarabene cu lei 80 kgr., vin nou cu lei 12 litrul și vin vechiu dela 18 lei în sus, plus carne, fructe, etc.

Pentru înlesnirea condițiunilor de aprovizionare a orașelor mijlocul greutăților excepționale de azi și atâta timp cât cooperativele își asumă rolul de a stabili legături directe între producători și consumatori, aprovizionându-se exclusiv dela cei dintâi pentru folosul celor de-al doilea, socotim cooperația că se află în rolul ei îndeplinind o funcție economică și socială din cele mai utile, fără să se poată spune, că ar vexa și ar uzurpa drepturile comerțului particular.

Fapt e că încercările destul de modeste întreprinse până acum în această direcție au dat rezultate încurajatoare.

Totul e să se stăruie în pașii făcuți, cu toate învățămintele și corectivele impuse de experiența câștigată.

O cuvântare a Papei pentru pace

Cetatea Vaticanului, 24 (Rador). *Papa a primit pe mai mulți membri ai Sacrului Colegiu și înalte personalități eclesiastice prezente la Roma, care i-au prezentat urări de Crăciun.*

Pius XII a ținut o cuvântare în care a făcut aluzie limpede la conflictul european și la consecințele posibile ale acestui conflict în domeniul social și economic.

Suveranul Pontif a amintit mai ales încercările zădarnice ale Sf. Scaun, pentru a împiedeca războiul, și a invitat guvernele să-și precizeze condițiile în care ar fi gata să facă pace, dar o pace onorabilă pentru toate popoarele.

Papa a anunțat cardinalilor că președintele Roosevelt a numit pe d. Taylor ca reprezentant personal al său pe lângă Vatican. El a mulțumit președintelui american pentru gestul său, pe care l-a considerat drept o colaborare la opera de pace.

*

Cetatea Vaticanului, 25 (Rador). *Agenția „Havas" anunță că în cercurile Cetății Eterne se dă o deosebită importanță ultimei cuvântări a Sfântului Părinte. Se insistă în deosebi asupra pasagiilor constructive privitoare la pacea viitoare.*

Faptul că Papa a fixat cinci condiții pentru ca pacea viitoare să fie stabilă și dreaptă este interpretat în sensul că diplomația vaticană își va închina în viitor activitatea pe lângă diferitele cancelarii în sensul principiilor enunțate.

Crearea de organisme internaționale și desarmarea au mai fost enunțate și de Suveranii Pontifi precedenți, așa că se crede că Papa vrea să imprime acțiunii sale în favoarea păcii aceiaș orientare ca și predecesorii săi.

Franța
ia măsuri impotriva tentințelor comuniste în învățământ

Paris, 26 (Rador). — *Ministrul educației vorbind în Senat cu privire la epurațiile în curs în învățământ a acelora cari arată tendințe comuniste, a declarat că toți acei cari vor face cât de mică propagandă în favoarea comunismului sau se vor deda la acțiuni defetiste vor fi imediat suspendați din învățământ.*

Actualmente sunt în curs de cercetare activitatea antinațională și propaganda desfășurată de mai mulți învățători.

M. S. Regele a petrecut Crăciunul
cu soldații la Oradea și Cluj
– Cuvântările rostite de Suveran –

Oradea, 25 Decembrie

Majestatea Sa Regele Carol II a ținut să petreacă prima zi de Crăciun în mijlocul trupelor de pe frontiera apuseană. Majestatea Sa a sosit azi dimineață la Oradea, cu trenul.

Ca în vremuri de cronică, Domnul a stins luminile Palatului din Cetatea de Scaun și a pornit pe drumurile albe ale țării să-Și împartă bucuriile creștine ale Crăciunului cu soldații.

Neanunțată și nepregătită, vizita regească a fost pentru ostașii din fortificații o apariție de legendă. Ofițerii și chiar noi care am venit aici ca să surprindem Sărbătorile în cazematele liniei de Vest, am avut marea surpriză să întâlnim dimineața între creneluri un Moș Crăciun tânăr sub casca de oțel a Regelui, în ținută de grănicer în campanie.

Când se va putea tălmăci odată curgerea turbure a timpului nostru, se va înțelege că gestul acesta al Monarhului a imprimat un alt sens spiritual istoriei moderne.

Se va putea vorbi despre o întoarcere la vremurile voievodale, la obiceiurile și la tradițiile din veac ale Domnilor autohtoni.

Se va putea scrie despre o Căpetenie de oaste care, întocmai ca Mihai Vodă, cobora în bivuacul trupelor, prânzea și închina plosca de lemn cu căpitanii și ceterașii lui de oaste. Se va pomeni, însfârșit, de un Rege care în loc să aștepte a fi colindat El de țară, a mers însuși să colinde și să ureze țării sub steaguri.

Nu tilmăcește, oare, coborîrea Regelui și a Fiului Său în mijlocul națiunei armate, nu tilmăcește ea voința monarhică de a da regalității noastre înțelegerea unei fuziuni de destin între Coroană și popor?

Familia Regelui este neamul întreg peste care domnește, — iată ce vrea să însemne prezența Suveranului și a Prințului Moștenitor în mijlocul oastei, pe liziera de beton armat unde se întâlnește și freamătă în ceasul acesta tot sufletul țării cu toată îngrijorarea și cu toată puterea de iubire și de credință a lui.

*

Iată textul celor două cuvântări pe cari Le-a rostit, cu acest prilej Suveranul țării:

Cuvântarea Majestății Sale Regelui, la Oradea

Răspunzând tuturor, M. S. Regele a rostit următoarele:

DOMNILOR,

Din adâncul sufletului mulțumesc pentru frumoasele cuvinte și caldele urări — și pot adăoga: pentru sentimentele atât de înalte — cu care M'ați întâmpinat în această creștinească sărbătoare, aci, în acest oraș de strajă graniței noastre.

Este o împreunare care poate unora să le pară curioasă: azi este proslăvirea Acelui care a predicat pe întinsul omenirii pacea și buna înțelegere între oameni, și în aceeași zi Eu să viu în mijlocul celor care poartă arme ucigătoare.

Insă scopul acestei oștiri a Mele nu este de râvni la ceeace nu este al nostru, ci este ca, într'un gând de pace, să păzească hotărîtă ceeace este românesc.

Deaceea am ales această zi de creștinească sărbătorire ca să viu și să aduc iubiților Mei ostași urările cele mai calde și o rază de încredere din sufletul Meu, sufletului lor.

Cu aceste gânduri, tuturor celor din acest frumos ținut al Bihorului le spun, mulțumindu-le încăodată pentru cuvintele lor: să le dea Dumnezeu pace și mulți ani!

M. S. Regele la masă cu trupa

M. S. Regele și Măria Sa Mama Regele Voevod Mihai la Oradea, la serviciul religios

Cuvântarea M. S. Regelui, la Cluj

DOMNILOR,

Adânc mișcat de foarte caldele cuvinte ce Mi-au fost rostite cu prilejul acestei scurte vizite în inima Ardealului, țin, înainte de toate, să mulțumesc tuturor vorbitorilor, din adâncul sufletului Meu, pentru cele ce Mi s'au rostit.

Am avut deosebita bucurie de a vedea în toate aceste cuvinte desprinzându-se un înălțător gând, un gând care sunt convins că nu se leagă numai de ziua de astăzi, care este ziua Nașterii Făuritorului păcii, ci este un gând care isvorește din adâncul sufletului d-voastră.

Mi s'a vorbit de ideea de pace; și când s'a spus vorba de „pace", am dorit să văd în ea o idee de bună înțelegere, de bună convietuire a tuturor locuitorilor acestui pământ.

In ideea de pace am dorit și doresc să văd ideea formării, din ce în ce mai puternic în acest popor, a unui singur mănunchiu, în care să fie o singură gândire, o singură credință.

Dacă, astăzi, ostașii cu arma în mână păzesc granițele noastre, să aibe ei totdeauna această credință — și să poată să o vadă vie — că în spatele lor este un singur popor, o singură credință, o singură dorință. (Ovațiuni prelungite).

Și ca aceste cuvinte, în această sală istorică, să răsune și mai profund pentru inimile tuturor, facă-se ca această sărbătoare creștinească să reverse și mai mult, și mai puternic asupra poporului Meu, acest gând salvator, această voință și credință că numai prin unire și dragoste între frați se poate năzui la mai bine, la mai mult și la veșnicie.

Așa să fie!

La mulți ani, tuturor!

(Ovațiuni prelungite).

99 de victime
ale catastrofei de cale ferată din Germania

Berlin, 26 (Rador). — **După ultimele cercetări numărul persoanelor cari și-au pierdut viața în marea catastrofă de cale ferată întâmplată Vineri seara între Radolfzell și Friedrichshafen este de 99, între cari mecanicul, fochistul și șeful unuia din trenurile cari s'au ciocnit.**

Rănite sunt 28 de persoane; starea celor mai multe dintre ele este satisfăcătoare.

BULETIN ARHEOLOGIC ȘI NUMISMATIC

INCEPUTURILE COMERȚULUI ROMAN IN DACIA

de CONST. MOISIL

Tezaurele numeroase de dinari romani republicani găsite în România, au dovedit că negustorii romani au pătruns în Dacia cel mai târziu în preajma anului 100 în. de Cr.

Cu mult înaintea lor însă veniseră în această țară negustorii greci, cari prin mijlocirea coloniilor dela Marea Neagră: Histria, Callatia, Tomis, Tyras și Dinysopolis exportau grânele și celelalte produse ale Daciei în Grecia și în insulele grecești, lipsite și una și celelalte de pământ agricol suficient.

Cum au intrat în țară pe la răsărit, pe țărmul mării, negustorii greci au cunoscut mai întâi tribul Geților și deci au dat numele de Geți întregului popor de aceaș limbă dintre Balcani și Carpații nordici.

Negustorii romani însă au venit dela apus, dela Marea Adriatică. Țărmul acestei mări și întreagă țara Dalmației fuseseră cucerite de Romani încă pe la 220 în. d. Cr. și forma o regiune numită Illyricum, de unde aceștia au putut străbate spre nord și spre nord-est atât în valea Dunării, cât și în nordul Peninsulei Balcanice.

Negustorii romani au pătruns și ei pe văile Dravei și Savei, apoi pe ale Dunării și Tisei, până în vecinătatea apuseană a Daciei.

Spre a intra în această țară aveau la îndemână trei porți principale: Poarta Meseșului, care le deschidea valea Crișurilor; Poarta de Fier a Transilvaniei, care le deschidea valea Mureșului și Porțile de Fier ale Mehedinților, pe unde intra Dunărea în Dacia.

Se pare că primii Romani au pătruns prin valea Crișurilor și au dat acolo de tribul numit Dacii și, după obiceiu, au dat acest nume întregului popor.

Astfel străbunii noștri au fost numiți de Greci în tot cursul antichității Geți, iar Romanii le-au zis Daci.

Când negustorii romani au intrat în Dacia au găsit aci două feluri de monete, cari se întrebuințau în transacțiile comerciale: piese de arginți de patru drahme (tetradrahme) bătute în insula Thassos, dar de o artă inferioară și monete dace propriu zise. Aceste din urmă erau și ele de o parte tetradrahme — mai ales în Țara Hațegului și în centrul Daciei — de altă parte numai piese de o drahmă, răspândite în toată țara.

Negustorii romani aduceau cu ei dinari de argint republicani, cari erau echivalenți cu drahmele grecești și dace. Aceștia puteau circula ușor atât alăturea de piesele de patru drahme thasiene și dace, cât și alăturea de piesele de o drahmă.

Și în adevăr s'au găsit la noi tezaure monetare, cari conțineau tetradrahme thasiene amestecate cu dinari romani republicani, cum și tezaure cari conțineau drahme dace amestecate cu astfel de dinari.

Prin urmare dinarii romani s'au putut integra cu ușurință în sistemul monetar ce exista în Dacia în veacul I în. d. Cr. Mai mult: ei fiind susținuți de puternica expansiune romană, au putut înlătura în scurt timp monetele thasiene și apoi chiar pe cele dace și au rămas dela o vreme — după moartea lui Burebista — stăpâni pe comerțul dac.

Și în realitate, aproape toate tezaurele de dinari romani republicani îngropate la noi în a doua jumătate a veacului I în. d. Cr. conțin în mod exclusiv

(Continuare în pag. 2-a)

Avioane străine
deasupra Elveției

Berna, 26 (Rador). — **Un comunicat al marelui stat major anunță:**

Avioane străine sburând pe deasupra teritoriului elvețian, au fost primite de focurile artileriei noastre, fără a se fi dat semnale de alamă.

Se atrage în mod expres atenția populației civile asupra pericolului staționării în aer liber în cursul acestor bombardări, precum și în cursul luptelor aeriene ce ar putea avea loc.

NOTE

OPINIE SEPARATĂ...

Coloanele ziarelor sunt pline de dările de seamă asupra „serbărilor datinelor", sau ale „Pomului de Crăciun", organizate la școlile de toate categoriile. Programul este cam același, peste tot; dacă din el lipsesc, uneori, fetițele îmbrăcate ca îngerii, — cu aripioare de foiță, — nu lipsește, în schimb, nicăieri, capitolul darurilor pentru copiii „săraci și silitori".

Calitatea de „silitor" constituie, în mod aproape unanim, criteriul obligatoriu care dă dreptul copilului sărac la o bucurie odată pe an... Copilul silitor, cu note bune la lecții, la purtare, la ținută...

Acei cari au făcut să se consacre un atare criteriu se vor fi gândit ei, oare, din ce pricină unii copii nu sunt „silitori"? Cuget adeseori, cu tristețe, la copiii ai căror părinți sărmani nu le-au putut cumpăra cărți, la copiii umblând desculți până 'n iarnă și nevoiți să slugărească prin vecini pentru o pâine pe care-n'o au acasă, la copiii galbeni, buimăciți și îmbătrâniți, îmbrăcați în largile zdrențe rămase dela fratele mai mare...

Permită onor. comitetele de ajutorare o modestă, dar categorică, opinie separată, în ce privește uzul consacrat în acest domeniu.

Iar dv., cititori și cititoare, când vă veți găsi la o serbare de copii, mângâiați ori cât voiți frumosii obraji bucălați și ochii vioi ai băiatului sau ai fetiței „cu aer distins", dar nu uitați că pe nefericiții cu urîte chipuri sălbătecite, doar foamea, frigul, bolile și alte multe amaruri i-au împiedecat să fie fermecători, gingași și dulci ca niște păpuși...

M. Negru

IN CORPUL ZIARULUI:

In Carelia, finlandezii
continuă ofensiva cu succes

Festivitatea din Cetatea-Albă

Bustul lui Ștefan cel Mare, desvelit la Cetatea Albă
(Citiți darea de seamă în corpul ziarului)

Suveranul între soldații din Ardeal

M. S. Regele strângând mâna ostașilor